EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2025
COM(2025) 544 final

2025/0544 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ajavahemikuks 2028–2034, sätestatakse selle programmi osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2021/764

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on rakendada ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ aastateks 2028–2034 ning Euroopa Konkurentsivõime Fondi vastavaid osi teadusuuringute ja innovatsiooni kohta. Ettepanek on täielikult kooskõlas määrustega, mida sellega rakendatakse, ning mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2028–2034.

Käesoleva nõukogu otsusega loodav eriprogramm põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 182 lõikel 4.

ELi toimimise lepingu artikli 182 lõike 4 kohaselt tuleb raamprogrammi rakendada eriprogrammide kaudu, milles sätestatakse iga eriprogrammi rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid. Programmi „Euroopa horisont“ rakendatakse selle nõukogu otsusega kehtestatud eriprogrammi kaudu.

Rohkem teavet programmi „Euroopa horisont“ ettepaneku kohta on esitatud raamprogrammi alusakti seletuskirjas [(ettepanek võtta vastu määrus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning sätestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad).

2. MUU TEAVE

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Eriprogrammi normide puhul järgitakse sama ülesehitust nagu [ettepanekus võtta vastu määrus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning sätestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad], välja arvatud normid, milles käsitletakse toetust teadmiste kolmnurga – kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni ning ettevõtluse – integreerimiseks kogu liidus.

2025/0544 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ajavahemikuks 2028–2034, sätestatakse selle programmi osalemis- ja levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2021/764

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 182 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[1],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[2],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[3],

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 182 lõikele 3 tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] kehtestatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ ajavahemikuks 2028–2034 (edaspidi programm „Euroopa horisont“) rakendada eriprogrammide kaudu, milles määratakse kindlaks iga eriprogrammi rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid.

(2) Kui määruses XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] on sätestatud programmi „Euroopa horisont“ üld- ja erieesmärgid, selle struktuur ja elluviidavate tegevuste põhisuunad, siis kõnealuses eriprogrammis, millega rakendatakse programmi „Euroopa horisont“ (edaspidi „eriprogramm“), tuleks määrata kindlaks programmi „Euroopa horisont“ eri osade konkreetsed tegevuseesmärgid ja tegevused. Nimetatud eriprogrammi suhtes kohaldatakse täielikult määruses XXX sätestatud rakendussätteid.

(3) Väljaspool tuumaenergiavaldkonda võetavaid Teadusuuringute Ühiskeskuse (edaspidi „JRC“) otseseid meetmeid käsitleva eriprogrammi teadusliku ja tehnoloogilise sisu

[1] ELT C , , lk .
[2] ELT C , , lk .
[3] ELT C , , lk .

kohta on konsulteeritud JRC juhatajate nõukoguga, mis loodi komisjoni otsusega 96/282/Euratom[4].

(4) Käesoleva nõukogu otsusega kehtestatakse eriprogrammi esialgne rahastamispakett.

(5) Selleks et tagada ühetaolised tingimused eriprogrammi rakendamiseks tööprogrammide kaudu, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[5].

(6) Arvestades eriprogrammi olulist finantsmõju, tuleks tööprogrammide vastuvõtmiseks kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud nõuande- ja kontrollimenetlusi.

(7) Eriprogramm asendab nõukogu otsusega (EL) 2021/764 kehtestatud programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogrammi[6]. Seepärast tuleks nõukogu otsus (EL) 2021/764 kehtetuks tunnistada.

(8) Eriprogrammi tuleks rakendada kooskõlas õigusriigi põhimõtte ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste ja põhimõtetega ning see peaks olema kooskõlas liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on, sealhulgas inimõigusi käsitlevatest lepetest, nagu ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm mitmeaastase finantsraamistiku kestuseks ajavahemikul 2028–2034 (edaspidi „eriprogramm“), nagu on sätestatud määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artikli 1 lõike 2 punktis a.

2. Käesolevas otsuses sätestatakse eriprogrammi eelarve ajavahemikuks 2028–2034, eriprogrammi rakendamise eeskirjad ja eriprogrammi alusel läbi viidavad tegevused.

---

[4] Komisjoni 10. aprilli 1996. aasta otsus 96/282/Euratom Teadusuuringute Ühiskeskuse ümberkorraldamise kohta (EÜT L 107, 30.4.1996, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj).

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18).

[6] Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167I, 12.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj).

3. Määruses XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] sätestatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ määratlusi, eesmärke, struktuuri ja eelarvet kohaldatakse ka eriprogrammi suhtes.

Artikkel 2

Tegevuseesmärgid

1. Eriprogramm aitab kaasa määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärkide täitmisele.

2. Eriprogrammi tegevuseesmärgid on järgmised:

   (a) soodustada kvaliteetsete teadusuuringute tegemist ja maailma juhtivate teadusasutuste loomist;

   (b) toetada teadlaste liikuvust, koolitamist ja nende karjääri arengut;

   (c) meelitada ligi tippteadlasi ja neid Euroopas hoida;

   (d) soodustada koostööd ja multidistsiplinaarsust, sealhulgas sotsiaal- ja humanitaarteadustega, et luua uusi teadmisi;

   (e) suurendada teadmiste väärindamist;

   (f) ühendada ja arendada teadus- ja tehnoloogiataristuid kogu Euroopa teadusruumis, et pakkuda piiriülest juurdepääsu;

   (g) toetada süvatehnoloogia ja uuenduslike idufirmade loomist ja kasvamist;

   (h) soodustada tehnoloogia kasutuselevõttu ja lõhkuva innovatsiooni tutvustamist;

   (i) suurendada määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artiklis 19 nimetatud osaluse laiendamise meetmega liitunud riikide ja üleminekuriikide teadusorganisatsioonide osalust;

   (j) edendada avatud teadust ja tagada üldsuse jaoks nähtavus ning avatud juurdepääs tulemustele, kui see on võimalik.

3. Eriprogrammis käsitletakse ka Euroopa Konkurentsivõime Fondi poliitikaharude raames toimuvat teaduskoostööd.

Artikkel 3

Eelarve

1. Kooskõlas määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artikli 6 lõikega 1 on esialgne rahastamispakett eriprogrammi rakendamiseks ajavahemikul 2028–2034 175 002 000 000 eurot jooksevhindades.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud summa jaotatakse määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artikli 6 lõikes 2 sätestatud osade vahel.

Artikkel 4

Tööprogrammid

1. Eriprogrammi rakendatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tööprogrammide kaudu kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikliga 110.
Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võib tööprogrammides eelkõige sätestada järgmist:

   (a) meetmed ja nendega seotud eelarve;

   (b) rahastamiskõlblikkuse ja hindamiskriteeriumid;

   (c) üksainus kaasrahastamise määr meetme kohta;

   (d) eeskirjad, mida kohaldatakse meetmete suhtes, mis on seotud rohkem kui ühe erieesmärgiga;

   (e) meetmed, mille suhtes kohaldatakse erieeskirju, eelkõige tulemuste omandiõiguse, väärindamise ja levitamise, üleandmise ja litsentsimise ning tulemuste kasutamise õiguste kohta.

2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu eraldi tööprogrammid, et rakendada artikli 1 lõikes 3 sätestatud järgmiste komponentide raames võetavaid meetmeid:

   (a) Euroopa Teadusnõukogu (ERC) – tööprogrammi kavandi kehtestab ERC teadusnõukogu artikli 7 lõike 9 punkti a alapunkti ii kohaselt ja kooskõlas artikli 18 lõikega 3. Komisjon kaldub ERC teadusnõukogu kehtestatud tööprogrammi kavandist kõrvale üksnes kooskõlas artikli 7 lõike 4 teise lõiguga; sellisel juhul võtab komisjon tööprogrammi vastu rakendusaktiga artikli 18 lõike 4 kohaselt ning põhjendab seda nõuetekohaselt;

   (b) Euroopa Innovatsiooninõukogu (edaspidi „EIC“) – tööprogramm koostatakse kooskõlas artikli 18 lõikega 4 vastavalt artikli 12 lõike 1 punkti b kohastele EIC nõuandekogu nõuannetele;

   (c) Marie Skłodowska-Curie meetmed, üleilmsed ühiskondlikud väljakutsed, ELi missioonid, uue Euroopa Bauhausi rahastu, innovatsiooni ökosüsteemid, Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine, teadus- ja tehnoloogiataristu, osaluse laiendamine ja tippteaduse levitamine kooskõlas artikli 18 lõikega 4;

   (d) JRC – mitmeaastases tööprogrammis võetakse arvesse komisjoni otsuses 96/282/Euratom osutatud JRC juhatajate nõukogu arvamust.

3. Määruse XXX [*viide Euroopa Konkurentsivõime Fondi käsitlevale määrusele*] IV–VII peatükis kirjeldatud poliitikaharudes osutatud teadus- ja innovatsioonitegevus lisatakse tööprogrammide sihtotstarbelisse eriosasse, millega rakendatakse määruse XXX [*viide Euroopa Konkurentsivõime Fondi käsitlevale määrusele*] artikli 3 lõike 2 punktides a–d osutatud vastavaid erieesmärke. Kõnealused tööprogrammid võetakse vastu kooskõlas määruse XXX [*viide Euroopa Konkurentsivõime Fondi käsitlevale määrusele*] artiklitega 15 ja 84.

Artikkel 5

Euroopa partnerlused

1. Euroopa partnerlustes järgitakse selget olelusringipõhist lähenemisviisi, sealhulgas nende valikul, rakendamisel ja järelevalvel ning üleminekul määruselt XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*], võttes aluseks järgmise:

(a) Euroopa partnerlused valitakse välja konkurentsipõhises, avatud, mittediskrimineerivas ja läbipaistvas menetluses, lähtudes komisjoni kavandatud valdkondadest. Lisaks määruse (EL) XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artiklis 11 sätestatud nõuetele peavad potentsiaalsed partnerlused vastama järgmistele valikukriteeriumidele:

i. portfelli asjakohasus: tagatakse partnerluse portfelli üldine järjepidevus ja sidusus, tingimusel et kandidaadid vastavad kõigile valikukriteeriumidele ja tõendavad oma sobivust osana strateegilisest meetmeportfellist;

ii. kriitiline mass: partnerluste eelarve (liidu toetus ja partnerite osalus) peab vastama nende kestusele ja tagatud peavad olema piisavad vahendid, et rahastada aastas vähemalt üht mahukat taotlusvooru, nii et iga taotlusvooru suurus on võrreldav programmi „Euroopa horisont“ vastava teemavaldkonna keskmise taotlusvooru suurusega;

iii. partnerluste koosseis: kui vastupidist ei ole nõuetekohaselt põhjendatud, peavad osalema vähemalt viie liikmesriigi avalik-õiguslikud üksused ja nende vastavate ökosüsteemide olulisi segmente esindavad eraõiguslikud üksused, sest nii tagatakse peamiste sidusrühmade ulatuslik ja tasakaalustatud kaasatus;

iv. üleeuroopaline tähtsus: partnerlused on kogu Euroopa jaoks tähtsad ja seda kajastab partnerite tasakaalustatud geograafiline jaotus liikmesriikide vahel;

v. missioonile orienteeritus: partnerlustes sõnastatakse programmi „Euroopa horisont“ kestuseks selged, mõõdetavad ja tähtajalised eesmärgid, millel põhinevad järelevalve ja hindamine;

vi. äriplaan: partnerid töötavad eelnevalt välja äriplaani, mis sisaldab peamisi tulemusnäitajaid edusammude jälgimiseks ja tulevikku suunatud üleminekustrateegiat, sealhulgas meetmeid programmi „Euroopa horisont“ rahastamise järkjärguliseks lõpetamiseks;

vii. avatus ja läbipaistvus: partnerlused peavad näitama, et on avatud ja läbipaistvad prioriteetide ja eesmärkide, sealhulgas oodatavate tulemuste ja mõju kindlaksmääramisel ning partnerite ja sidusrühmade kaasamisel kogu väärtusahela ulatuses ja erinevatest, kaasa arvatud asjakohastest rahvusvahelistest sektoritest, tingimustest ja valdkondadest, ilma et see kahjustaks Euroopa konkurentsivõimet;

viii. varasem tegevus: kui potentsiaalsed partnerlused põhinevad varasematel algatustel, tuleb tõendada nende varasemate partnerluste tõhusust, tulemuslikkust ja mõju;

ix. Euroopa partnerlused tagavad kogu nende toimimise vältel järgmise:

x. läbipaistev partnerlussisene juhtimiskord ja sise-eeskirjad, sealhulgas toimimisjuhendid, mis tagavad nende avatud ja läbipaistva tegutsemise;

xi. algatuse jätkuv avatus selgete ja läbipaistvate ühinemis- ja väljaastumiskriteeriumide, sealhulgas avalike taotlusvoorus osalemise kutsete abil, mis on suunatud võimalikele uutele partnerorganisatsioonidele;

xii. paindlikkus, milleks vaadatakse õigel ajal läbi põhidokumendid, näiteks strateegilised teadusuuringute ja innovatsiooni kavad ja üleminekustrateegiad, ning kohandatakse neid vajaduse korral, et tagada asjakohasus ja teostatavus;

xiii. pideva järelevalve raames jälgitakse, milliseid edusamme on tehtud selliste partnerluspõhiste ühiste näitajate täitmise suunas nagu partnerite rahaline osalus, kulutõhusus ja avatus uutele partneritele. Partnerluspõhiste ühiste näitajate alus on ühised näitajad, mis on kindlaks määratud määruses XXX [*viide tulemusraamistiku määrusele*] ja sätestatud programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027) kohaste Euroopa partnerluste tulemuslikkust käsitlevates seirearuannetes, mis koostatakse iga kahe aasta järel;

xiv. Euroopa partnerluste viimased taotlusvoorud algatatakse enne 31. detsembrit 2034. Euroopa partnerlused määravad kindlaks parima üleminekuviisi ja rakendavad seda. Võttes arvesse eelnevalt koostatud üleminekustrateegiaid, viiakse ellu partnerluste sõltumatu hindamine, mille käigus tehakse kindlaks, kas nende eesmärgid on saavutatud, kas partnerluspõhine lähenemisviis sobib ja kas partnerlused on jätkuvalt liidu poliitiliste prioriteetide seisukohast asjakohased. Hindamise raames tuleks anda soovitus tulevaste meetmete puhul tõhusaima poliitilise sekkumise viisi kohta.

(b) Kui Euroopa partnerlusi ei uuendata, rakendatakse asjakohaseid meetmeid, mis põhinevad nende üleminekustrateegiates kindlaks määratud järkjärgulise lõpetamise meetmetel.

II peatükk

Tipptasemel teadus

Artikkel 6

Euroopa Teadusnõukogu

1. Komisjon asutab Euroopa Teadusnõukogu (edaspidi „ERC“), et rakendada määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] I osa „Tipptasemel teadus“ meetmeid, mis on seotud ERCga. ERC on nõukogu otsusega (EL) 2021/764 loodud Euroopa Teadusnõukogu õigusjärglane.

2. ERC koosneb artiklis 7 sätestatud sõltumatust ERC teadusnõukogust ja artiklis 8 sätestatud ERC spetsiaalsest rakendusstruktuurist.

3. ERC teadusnõukogul on president (edaspidi „ERC president“), kes valitakse staažikate ja rahvusvaheliselt tunnustatud teadlaste hulgast.

4. ERC presidendi määrab spetsiaalse sõltumatu otsimiskomisjoni läbi viidud läbipaistva värbamisprotsessi järel ametisse komisjon. Värbamisprotsess ja valitud kandidaat peavad olema ERC teadusnõukogus heaks kiidetud. ERC presidendi ametiaeg on kuni kaks aastat ja seda saab ühe korra kuni kaheks aastaks pikendada.

5. ERC president on ERC teadusnõukogu eesistuja ja tagab ERC teadusnõukogu juhtimise ja selle suhted spetsiaalse ERC rakendusstruktuuriga ning esindab ERC teadusnõukogu teadusmaailmas.

6. Presidenti abistavad kolm asepresidenti, kelle ERC teadusnõukogu valib oma liikmete hulgast.

7. ERC tegutseb vastavalt oma aluspõhimõtetele, milleks on teaduse tipptase, avatud teadus, sõltumatus, tõhusus, tulemuslikkus, läbipaistvus, vastutavus ja teadusuuringute usaldusväärsus, ning austab seejuures Euroopa Komisjoni sisemisi põhimõtteid. Sellega tagatakse nõukogu otsuse (EL) 2021/764 kohaste ERC meetmete järjepidevus.

8. ERC tegevusega toetatakse alt-üles käsitlust järgides kõigi valdkondade eesliiniuuringuid, mida teevad Euroopa tasandil konkureerivad vastutavad teadlased ja nende teadusrühmad, sealhulgas karjääri alguses olevad teadlased.

9. Komisjon garanteerib ERC sõltumatuse ja usaldusväärsuse ning kindlustab ERC-le antud ülesannete nõuetekohase täitmise.

10. Komisjon tagab, et ERC meetmed viiakse ellu käesoleva artikli lõikes 7 sätestatud põhimõtete kohaselt ja vastavalt artikli 7 lõike 4 punktis a osutatud ERC üldstrateegiale, mille on kehtestanud ERC teadusnõukogu.

Artikkel 7

ERC teadusnõukogu

1. ERC teadusnõukogu koosneb 22 sõltumatust kõige mainekamast ja asjakohaste teadmistega eri vanuserühmadesse kuuluvast, sealhulgas nii nais- kui ka meessoost teadlasest, insenerist ja grandihoidjast, ning tagab teadusuuringute eri valdkondade esindatuse ja geograafilise mitmekesisuse. Nad tegutsevad oma isiklikul vastutusel ja on sõltumatud kõrvalistest huvidest. ERC teadusnõukogu liikmed nimetab ametisse komisjon pärast sõltumatut ja läbipaistvat valimist, mis on ERC teadusnõukoguga kokku lepitud ja hõlmab teadusringkondadega avatud konsulteerimist ning aruande esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. ERC teadusnõukogu liikmete ametiaeg on kuni neli aastat ja seda saab ühe korra kuni kaheks aastaks pikendada ning liikmed vahetuvad rotatsiooni alusel, millega tagatakse ERC teadusnõukogu tegevuse järjepidevus.

3. ERC teadusnõukogu valib oma liikmete hulgast kolm asepresidenti, kes abistavad ERC presidenti ERC teadusnõukogu esindamisel ja selle töö korraldamisel. Neid nimetatakse ERC asepresidentideks. ERC teadusnõukogu liikmetele makstakse ülesannete täitmise eest honorari ning vajaduse korral kaetakse nende reisi- ja elamiskulud.

4. ERC teadusnõukogu täidab oma ülesandeid üksnes ja eranditult eriprogrammi raames ja eesmärkidel. Sellega seoses kehtestab ta:

   (a) ERC üldstrateegia;

   (b) tööprogrammi kavandi ERC tegevuse elluviimiseks;

   (c) vastastikuse eksperdihinnangu ja projektitaotluste hindamise meetodid ning korra, mille alusel määratakse kindlaks rahastatavad projektitaotlused;

(d) oma seisukoha küsimuste kohta, mis võivad teaduslikust seisukohast võimendada ERC saavutusi ja mõju ning tehtavate teadusuuringute kvaliteeti;

(e) käitumisjuhendi, milles käsitletakse muu hulgas huvide konflikti ärahoidmist;

(f) ERC asepresidentide valimise korra.

Komisjon kaldub ERC teadusnõukogus esimese lõigu kohaselt võetud seisukohtadest kõrvale üksnes juhul, kui ta leiab, et käesolevat otsust ei ole järgitud. Sellisel juhul võtab komisjon vastu meetmed eriprogrammi rakendamise järjepidevuse säilitamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks, esitades punktid, milles tema seisukohad erinevad ERC teadusnõukogu omadest, ning põhjendab neid nõuetekohaselt.

5. ERC teadusnõukogu teavitab komisjoni teadusuuringute suundumustest, andmetest ja kõigist poliitikakujundamise seisukohast tähtsatest küsimustest ning võib teha vastavaid analüüse.

6. ERC teadusnõukogu ja komisjon kohtuvad vähemalt kaks korda aastas, et vahetada laiapõhjaliselt ja õigel ajal arvamusi ERC strateegia väljatöötamise ja komisjoni poliitika kujundamise kohta.

7. ERC teadusnõukogu tagab tegevuse teadusliku kvaliteedi ja tal on täielik voli otsustada, milliseid teadusuuringuid rahastatakse.

8. ERC teadusnõukogu tegutseb artikli 6 lõikes 7 sätestatud põhimõtete kohaselt ja üksnes ERC eesmärkide nimel. Ta tegutseb usaldusväärselt ja ausalt ning teeb oma tööd tõhusalt ning võimalikult läbipaistvalt.

9. Eriprogrammi rakendamiseks ja oma ülesannete täitmiseks teeb ERC teadusnõukogu järgmist:

(a) teadustöö strateegia:

i. kehtestab ERC üldise teadustöö strateegia, pidades silmas teaduslikke võimalusi ja Euroopa vajadusi teadusvaldkonnas;

ii. kehtestab kooskõlas teadustöö strateegiaga tööprogrammi ja töötab välja ERC eri toetusmeetmed;

iii. kehtestab kooskõlas teadustöö strateegiaga vajalikud rahvusvahelised koostööalgatused, mis hõlmavad ka teavitustegevust, et suurendada ERC nähtavust mujal maailmas tegutsevate parimate teadlaste jaoks;

(b) teaduslik haldamine, järelevalve ja kvaliteedikontroll:

i. tagab teaduse tipptasemel ning täielikult läbipaistval, õiglasel ja erapooletul taotluste läbivaatamisel põhineva maailmatasemel vastastikuse eksperdihindamise süsteemi olemasolu, kehtestades seisukohad taotlusvoorude korraldamise ja haldamise kohta, hindamiskriteeriumid, vastastikuse eksperdihindamise korra koos ekspertide valimise korraga, vastastikuse eksperdihindamise ja taotluste hindamise meetodid ning vajalikud rakenduseeskirjad ja suunised, mille alusel määratakse ERC teadusnõukogu järelevalve all kindlaks rahastatavad taotlused;

ii. teeb ettepaneku, mille alusel määratakse eksperdid ERC eesliiniuuringute meetmete puhul;

iii. tagab, et ERC uurimistoetuste rakendamine toimub lihtsa ja läbipaistva korra kohaselt, mille puhul keskendutakse jätkuvalt tipptasemele, soodustatakse

initsiatiivikust ning tasakaalustatakse paindlikkust vastutusega, jälgides pidevalt tegevuste ja uurimistoetuse rakendamise kvaliteeti;

iv. vaatab läbi ERC saavutused ja ERC rahastatavate teadusuuringute kvaliteedi- ja mõjunäitajad, hindab neid ning esitab vastavalt soovitusi ja suuniseid parandusmeetmete või tulevaste meetmete kohta;

v. kujundab oma seisukoha muude aspektide kohta, mis mõjutavad programmi „Euroopa horisont“ selle osa raames ERC tegevuse tulemusi ja mõju ning tehtavate teadusuuringute kvaliteeti;

(c) kommunikatsioon ja tulemuste levitamine:

i. parandab ERC üleilmset mainet ja nähtavust, viies läbi kommunikatsiooni- ja teavitustegevust, sealhulgas teaduskonverentse, et tutvustada ERC tegevust ja saavutusi ning ERC rahastatavate projektide tulemusi teadusringkondadele, peamistele sidusrühmadele ja üldsusele;

ii. vajaduse korral konsulteerib teadus-, tehnika- ja akadeemiliste ringkondadega, piirkondlike ja riiklike teadusuuringuid rahastavate asutustega ja teiste sidusrühmadega;

iii. annab komisjonile korrapäraselt aru oma tegevuse kohta.

Artikkel 8

ERC spetsiaalne rakendusstruktuur

1. ERC spetsiaalne rakendusstruktuur vastutab eriprogrammi käesoleva komponendi haldusalaste rakendamisküsimuste ja elluviimise eest. Rakendusstruktuur rakendab eelkõige hindamiskorda ja viib läbi vastastikust eksperdihindamist ja valikuprotsessi vastavalt ERC teadusnõukogu kehtestatud strateegiale ning tagab uurimistoetuste rahalise ja teadusliku haldamise.

ERC spetsiaalne rakendusstruktuur toetab ERC teadusnõukogu kõikide artiklis 7 kirjeldatud ülesannete täitmisel, sealhulgas teadustöö strateegia väljatöötamisel, tegevuste järelevalves, ERC saavutuste läbivaatamisel ja hindamisel ning teavitus- ja kommunikatsioonitegevuses. ERC spetsiaalne rakendusstruktuur teeb ka kättesaadavaks tema valduses olevad vajalikud dokumendid ja andmed ning hoiab ERC teadusnõukogu oma tegevusega kursis.

Selleks et tagada strateegia ja jooksvate küsimustega seotud tõhus koostöö ERC spetsiaalse rakendusstruktuuriga, korraldavad ERC teadusnõukogu juhtkond ja ERC spetsiaalse rakendusstruktuuri direktor korrapäraselt koordineerimiskoosolekuid.

2. Komisjon tagab, et ERC spetsiaalne rakendusstruktuur järgib rangelt, tõhusalt ja vajaliku paindlikkusega üksnes ERC eesmärke ja nõudeid. Artiklites 6 ja 7 ning käesolevas artiklis sätestatud kohustuste täitmiseks ja seoses oma kohustustega eelarve täitmisel teeb komisjon järgmist:

(a) tagab ERC teadusnõukogu tegevuse järjepidevuse ja selle koosseisu uuendamise ning toetab ERC teadusnõukogu uute liikmete leidmise ülesannet täitvat alalist valimiskomiteed;

(b) tagab ERC spetsiaalse rakendusstruktuuri tegevuse järjepidevuse ning sellele ülesannete ja vastutuse delegeerimise, võttes arvesse ERC teadusnõukogu seisukohti;

(c) tagab, et ERC spetsiaalne rakendusstruktuur täidab kõiki oma ülesandeid ja kohustusi;

(d) nimetab ametisse ERC spetsiaalse rakendusstruktuuri direktori ja juhtkonna, võttes arvesse ERC teadusnõukogu arvamust;

(e) tagab eriprogrammiga rakendatavaid ERC teadusnõukogu seisukohti ja komisjoni sisemisi põhimõtteid arvesse võttes ERC tööprogrammi, rakendusmetoodikat käsitlevate seisukohtade ja vajalike rakenduseeskirjade, sealhulgas ERC taotlemiseeskirjade ja ERC näidistoetuslepingu õigeaegse vastuvõtmise;

(f) teeb programmi üldise rakendamise eest vastutajana järelevalvet ERC spetsiaalse rakendusstruktuuri üle ja hindab selle tulemuslikkust.

Artikkel 9

Marie Skłodowska-Curie meetmed

1. Marie Skłodowska-Curie meetmed keskenduvad teadlaste algatatud uuringutele, mis põhinevad üksnes teaduse tipptasemel, et toetada teadlaste karjääri, oskuste arendamist ja liikuvust kõigis karjäärietappides.

2. Meetmed on avatud kõigile Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus käsitletud teadusvaldkondadele. Konkreetse vajaduse tekkimisel võib Marie Skłodowska-Curie meetmetega toetada teatavat tegevust, mis on seotud konkreetsete temaatiliste prioriteetide, konkreetset liiki teadus- ja innovatsiooniasutuste või konkreetse geograafilise asukohaga, et reageerida liidu muutuvatele nõuetele ja vajadustele seoses oskuste, teadustöötajate koolituse, karjääri arengu ja teadmiste jagamisega, et saavutada liidu strateegiline autonoomia.

3. Marie Skłodowska-Curie meetmete rakendamisega kaasneb järgmine:

(a) pakutakse atraktiivseid tingimusi ja võimalusi karjääri edendamiseks ning aidatakse lahendada süsteemseid probleeme, mis on seotud karjääri ebastabiilsuse ja ebakindlusega teadussektoris. Meetmetega toetatakse aktiivselt Euroopa teadlaste hartas esitatud põhimõtteid, millega edendatakse õiglast töölevõtmist, läbipaistvaid menetlusi ja tulemuspõhist edutamist[7];

(b) tagatakse strateegiline koostoime ERCga, kuid ka selliste innovatsiooni soodustavate liidu vahenditega nagu Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) ja tegevus, millega soodustatakse teadmiste kolmnurga (kõrgharidus, teadusuuringud ja innovatsioon ning ettevõtlus) integreerimist kogu liidus, ning muude liidu programmidega, nagu „Erasmus+“;

(c) toetatakse töö- ja eraelu tasakaalu, mitmekesisust ja kaasatust, kehtestades töötingimuste kõrged standardid kogu Euroopa teadusruumis.

[7] Nõukogu 18. detsembri 2023. aasta soovitus andekate teadlaste, innovaatorite ja ettevõtjate Euroopasse meelitamise ja nende Euroopas hoidmise Euroopa raamistiku kohta (C/2023/1640, https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/est).

Artikkel 10

Teadusuuringute Ühiskeskus

1. JRC tegevus täiendab pikemaajalisi poliitikaeesmärke toetavaid kaudseid meetmeid. Selle saavutamiseks teeb JRC koostööd rahvusvaheliste, riiklike, piirkondlike ja kohalike sidusrühmadega, sealhulgas teaduskoostöölepingute kaudu.

   JRC tegevus peab:

   – olema paindlik ja reageerima muutuvatele poliitilistele vajadustele;

   – tagama koostoime muude ELi investeeringutega;

   – keskenduma järgmistele valdkondadele:

   i. teaduslik ja tehniline toetus liidu poliitilistele prioriteetidele, eelkõige (kuid mitte ainult) Euroopa Konkurentsivõime Fondi raames ning programmi „Euroopa horisont“ I, II, III ja IV osa jaoks kindlaks määratud prioriteetidele;

   ii. teadmiste integreerimine ja mõju poliitikale;

   iii. territoriaalne areng ja liikmesriikide toetamine;

   iv. teaduse tipptase ja rahvusvaheline koostöö;

   v. avatud teadus, teadmiste jagamine ja suutlikkuse suurendamine.

III peatükk

Konkurentsivõime ja ühiskond

Artikkel 11
Teaduskoostöö

Määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] I peatükis osutatud teaduskoostöö hõlmab eelkõige järgmist teadus- ja innovatsioonitegevust:

(a) osa „Konkurentsivõime“ alla kuuluv Euroopa Konkurentsivõime Fondi IV–VII peatükis kirjeldatud poliitikaharude teadus- ja innovatsioonitegevus;

(b) osa „Ühiskond“ alla kuuluv teadus- ja innovatsioonitegevus, näiteks:

i) tegevus, mille eesmärk on saavutada üleilmsete ühiskondlike väljakutsetega seotud prioriteedid:

– demokraatlike väärtuste ja aluste, kodanikuaktiivsuse, õigusriigi ja põhiõiguste tugevdamine, mille jaoks edendatakse vastupanuvõimelisi ja pluralistlikke ühiskondi ning teabe- ja meediaruumi terviklikkust ning võideldakse polariseerumise, desinformatsiooni, vaenukõne, diskrimineerimise ja ksenofoobia vastu kiiresti arenevas geopoliitiliste muutuste maailmas;

– sotsiaalse kaasatuse, sotsiaalse ja majandusliku ülemineku, kaasavate ühiskondade ja sotsiaalse sidususe edendamine ning võitlus ebavõrdsuse vastu, et luua võimalusi kõigile, võttes arvesse maapiirkondade eripärasid, pöörates tähelepanu demograafilistele muutustele ja põlvkondadevahelisele õiglusele, mis hõlmab hästi juhitud rännet ja

liikuvust, toetades vaimset tervist ja ühiskondlikku heaolu, sealhulgas noorte jaoks;

– väärtuspõhise ja konkurentsivõimelise Euroopa edendamine tulevikukindlate oskuste suurendamise ja kaasava innovatsiooni kaudu, mis võimestab inimesi, hõlbustab ühiskonnas tehnoloogialahenduste aktsepteerimist ja toetab kõigile kasu toovat kestlikku majanduskasvu;

ii) ELi missioonid: määruse XXX [*viide programmi „Euroopa horisont“ käsitlevale määrusele*] artikli 15 lõikes 5 osutatud ELi missioone toetav tegevus;

iii) programmi „Euroopa horisont“ strateegiakavaga 2025–2027[8] loodud uue Euroopa Bauhausi rahastu raames toimuv tegevus, mis aitab saavutada uue Euroopa Bauhausi eesmärke ning millega toetatakse eelkõige tegevust, mis soodustab uuenduslike teaduslahenduste väljatöötamist ja laiendamist, et muuta naabruskonnad kestlikeks, kaasavateks ja kauniteks kohtadeks.

IV peatükk

Innovatsioon

Artikkel 12

Euroopa Innovatsiooninõukogu

1. Euroopa Innovatsiooninõukogu nõuandekogu (edaspidi „EIC nõuandekogu“) annab komisjonile nõu järgmistes küsimustes:

(a) programmi „Euroopa horisont“ III osa „Innovatsioon“ alla kuuluva EIC komponendi üldstrateegia, võttes arvesse vastastikust täiendavust Euroopa Konkurentsivõime Fondiga;

(b) EIC meetmete rakendamise tööprogramm, sealhulgas taotluste hindamise kriteeriumid ja sobiv tasakaal eri liiki rahastamistoetuste vahel;

(c) EIC portfellides ja strateegilistes projektiportfellides kujunemisjärgus tehnoloogia suundumuste kindlakstegemine;

(d) EIC programmijuhtide profiil;

(e) koordineerimine Euroopa Konkurentsivõime Fondi tagatiste, rahastamisvahendite ja segarahastamistoimingute nõuandekoguga, mis on loodud Euroopa Konkurentsivõime Fondi raames.

2. EIC nõuandekogu võib komisjoni taotluse korral esitada komisjonile soovitusi järgmistes küsimustes:

(a) kõik küsimused, mis innovatsiooni vaatenurgast võivad tugevdada ja edendada innovatsiooni ökosüsteeme kogu liidus, EIC eesmärkidega seotud saavutusi ja mõju ning novaatorlike äriühingute suutlikkust oma lahendusi kasutusele võtta;

[8] Komisjoni 20. märtsi 2024. aasta rakendusotsus C(2024)1741, millega võetakse vastu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogrammi kohane strateegiline teadusuuringute ja innovatsiooni kava aastateks 2025–2027.

(b) ettevõtjate ees seisvate võimalike regulatiivsete takistuste kindlakstegemine koostöös komisjoni asjaomaste talituste ning riiklike ja piirkondlike ametiasutuste ja muude asjakohaste üksustega, eelkõige nende ettevõtjate puhul, kes saavad toetust EIC kaudu;

(c) eriprogrammi muude osade programmitöö.

3. EIC nõuandekogu tegutseb EIC eesmärkide saavutamise huvides. Ta tegutseb usaldusväärselt ja ausalt ning teeb oma tööd tõhusalt ja läbipaistvalt.

4. EIC nõuandekogu koosneb 15–20 sõltumatust kõrgetasemelisest isikust, kes on kutsutud Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi eri osadest ja kelle hulgas on ettevõtjaid, äriühingute juhte, investoreid, innovatsioonieksperte ning novaatorlikke teadlasi ja tehnosiirde eksperte. Nõuandekogu aitab kaasa teavitustegevusele ning selle liikmed püüavad tugevdada EIC kaubamärgi mainet.

5. EIC nõuandekogu liikmed määrab ametisse komisjon pärast avalikku kandidaatide ülesseadmist või osalemiskutse esitamist, võttes seejuures arvesse vajadust tagada tasakaal eksperditeadmiste, soo, vanuse ja geograafilise jaotumise osas.

6. Liikmete ametiaeg on kuni kaks aastat ja seda saab kaks korda pikendada.

7. EIC nõuandekogul on president, kelleks on innovatsioonivaldkonnaga seotud kõrgetasemeline avaliku elu tegelane, kes on põhjalikult kursis innovatsiooni arendamisega alates teadustegevusest kuni turustamise ja laiendamiseni.

8. EIC nõuandekogu president on sõltumatu erinõustaja, kelle nimetab ametisse komisjon pärast läbipaistvat värbamismenetlust. EIC nõuandekogu presidendi ametiaeg on kuni kaks aastat ja seda saab ühe korra kuni kaheks aastaks pikendada.

9. EIC nõuandekogu president juhib EIC nõuandekogu, valmistab ette selle koosolekuid, määrab liikmetele ülesandeid ning võib luua sihipäraseid alamrühmi. EIC nõuandekogu president esindab EIC nõuandekogu seisukohti innovatsioonivaldkonnas ja tegutseb komisjoni kontaktisikuna.

10. Komisjon kehtestab EIC nõukogu käitumisjuhendi, milles käsitletakse eelkõige huvide konfliktide ja konfidentsiaalsusnõuete rikkumise ärahoidmist. EIC nõuandekogu liikmed peavad andma ametisse astudes nõusoleku järgida käitumisjuhendit.

11. Komisjon osutab EIC nõuandekogule ja EIC nõuandekogu presidendile haldusabi.

Artikkel 13

Innovatsiooni ökosüsteemid

Eriprogrammiga toetatakse järgmist:

(a) ühendatud keskuste loomine ja toetamine kogu liidus, et pakkuda novaatoritele ning idu- ja kasvufirmadele juurdepääsu ressurssidele, teenustele ja partneritele, sealhulgas investeerimisvõimalustele, teadus- ja innovatsioonitulemuste ning uuenduslike lahenduste esmaostjatele, ettevõtetele, eksperimenteerimisrajatistele, teadus- ja tehnoloogiataristule, ettevõtlustalentidele, juhendamisele ja mentorlusele;

(b) tegevus üleeuroopaliste innovatsiooni ökosüsteemide arendamiseks olulistes teemavaldkondades, innovatsioonioskuste arendamise ja ettevõtluse arendamise varajase etapi toetamiseks ning seejuures kogu liidus teadmiste kolmnurga

(kõrgharidus, teadusuuringud ja innovatsioon ning ettevõtlus) integreerimise soodustamine;

(c) programmid, millega toetatakse uuenduslikke VKEsid ning idu- ja kasvufirmasid, et nad saaksid laieneda ja pääseda rahvusvahelistele turgudele, millele aitavad kaasa turukõlblikkuse uuringud, kohapõhised innovatsioonivahendid, teadus- ja innovatsioonikoostöö, talentide vahetus, kohandatud mentorlus, juurdepääs ülemaailmsetele investorite võrgustikele, regulatiivsed suunised, lokaliseeritud turundusabi ja nn pehme maandumise tugiteenused sihtriikides;

(d) muud meetmed, mis toetavad innovatsiooni ökosüsteemide ja ühenduvuse arendamist, sealhulgas uuringud, võrdlusuuringud, innovatsioonis osalejate vastastikune õpe ja innovatsioonipoliitika koordineerimine.

V peatükk

Euroopa teadusruum

Artikkel 14

Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine

Selleks et toetada Euroopa teadusruumi elluviimist, aitab eriprogramm liikmesriikidel saavutada Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni paktis sätestatud eesmärke,[9] toetades meetmeid, mis on kooskõlas Euroopa teadusruumi eesmärkide ja ühismeetmete prioriteetsete valdkondadega, ning edendades Euroopa teadusruumi väärtuste ja põhimõtete järgimist, nagu paktis on kindlaks määratud.

Artikkel 15

Osaluse laiendamine ja tippteaduse levitamine

Eriprogrammiga toetatakse liidus tõeliselt integreeritud ja sidusat teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi, käsitledes eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni pakti kolmandat ja neljandat prioriteetset valdkonda, suurendades juurdepääsu tipptasemel teadusuuringutele ja innovatsioonile kogu liidus ning seades prioriteediks investeeringud ja reformid. Juhtivate ja teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuslikkuse poolest vähem arenenud riikide vahelisi erinevusi püütakse vähendada tegevuse abil, millega luuakse tugev teadusbaas ning viiakse omavahel kokku osalejad ja ökosüsteemid ning millega soodustatakse riiklikul ja piirkondlikul tasandil struktuuripoliitika reforme, mille eesmärk on näiteks teadlaskarjääri atraktiivsemaks muutmine, rahvusvahelistumine, tulemuslik teadus- ja innovatsiooniasutuste haldus ja juhtimine või tegevuse vastavusse viimine liidu algatustega.

[9] Nõukogu 26. novembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2122, mis käsitleb Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni pakti (ELT L 431, 2.12.2021, lk 1 ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj).

Artikkel 16

Teadustaristu

1. Eriprogrammiga toetatakse Euroopa Liidule huvi pakkuva teadustaristu ehitamist, arendamist ja integreerimist.

2. Teadustaristuga seotud tegevuses keskendutakse järgmisele:

   (a) liidu teadustaristu osade arendamine, konsolideerimine ja ühtlustamine, sealhulgas liidu ja liikmesriikide võimekuse koordineerimine ning kriitilise tähtsusega uue maailmatasemel võimekuse loomise kuludest kuni 20 % katmine;

   (b) teadustaristule piiriülese juurdepääsu parandamine eri valdkondades ja sektorites ning uute tekkivate kasutajaskondadega kohanemine;

   (c) teadustaristu vastupidavamaks ja kestlikumaks muutmine, pidades samal ajal sammu tehnoloogia kiire arenguga;

   (d) leitavate, juurdepääsetavate, koostalitlusvõimeliste, taaskasutatavate (FAIR-andmed) ja masintöödeldavate teadusandmete võrgu loomine, sealhulgas laiendades ja konsolideerides Euroopa avatud teaduse pilve kui Euroopa teadusuuringute andmeruumi;

   (e) Euroopa teadustaristut käsitleva poliitika ja rahvusvahelise koostöö tugevdamine.

Artikkel 17

Tehnoloogiataristu

1. Eriprogrammiga suurendatakse liidu tehnoloogiataristu võimekust ja hõlbustatakse uuenduslike ettevõtete, sealhulgas idu- ja kasvufirmade juurdepääsu sellise taristu integreeritud teenustele.

2. Tegevuses keskendutakse järgmisele:

   tehnoloogiataristu uue võimekuse loomine;

   (a) tehnoloogiataristu teenuste nähtavuse ja kasutuselevõtu suurendamine;

   (b) programm, et tagada VKEdele ning idu- ja kasvufirmadele kogu liidus tehnoloogiataristule juurdepääs;

   (c) taristuosade vaheline koostöö ja võrgustike loomine ning nende töötajate koolitamine ja oskuste täiendamine;

   (d) Euroopa tehnoloogiataristut käsitleva poliitika tugevdamine.

VI peatükk

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 18

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Komitee võib kokku tulla järgmistes koosseisudes, võttes arvesse arutatavat küsimust:
   - üldkoosseis: ülevaade eriprogrammi rakendamisest;
   - ERC;
   - Marie Skłodowska-Curie meetmed;
   - üleilmsed ühiskondlikud väljakutsed, ELi missioonid, uue Euroopa Bauhausi rahastu;
   - EIC ja innovatsiooni ökosüsteemid;
   - teadus- ja tehnoloogiataristu;
   - Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine ning osaluse laiendamine ja tippteaduse levitamine.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
5. Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetlusega, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata, kui arvamuse esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul komitee eesistuja nii otsustab või kui komitee liikmete lihtenamus seda taotleb.
6. Vastavalt liidu sõlmitud rahvusvahelistele lepingutele võib kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide esindajaid kutsuda eriprogrammi komitee koosolekutele vaatlejana osalema komitee töökorras sätestatud tingimustel, võttes arvesse liidu või selle liikmesriikide julgeolekut ja avalikku korda.

Artikkel 19

Kehtetuks tunnistamine

Otsus (EL) 2021/764 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2028.

Artikkel 20

Üleminekusätted

1. Käesolev otsus ei mõjuta otsuse (EL) 2021/764 alusel rakendatavate meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning nimetatud otsust kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.

2. Eriprogrammi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek eriprogrammi ja otsuse (EL) 2021/764 alusel vastu võetud programmi meetmete vahel.

Artikkel 21

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2028.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja